

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

ЛОТАРЄВ Андрій Григорович.

УДК 353.1(477)

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ**

25.00.02 – механізми державного управління

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата наук з державного управління

МИКОЛАЇВ – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України (м. Миколаїв).

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, доцент
ПЛЕХАНОВ Дмитро Олександрович,
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили (м. Миколаїв),
завідувач кафедри місцевого самоврядування та
регіонального розвитку
Інституту державного управління.

Офіційні опоненти: доктор наук з державного управління, доцент
АНТОНОВ Андрій Вячеславович,
Житомирський державний технологічний
університет (м. Житомир),
професор кафедри економічної безпеки, публічного
управління та адміністрування;
кандидат наук з державного управління
ЄМЕЛЬЯНОВА Олена Миколаївна,
Київський національний університет будівництва
та архітектури (м. . Київ),
старший викладач кафедри організації та управління
будівництвом.

Захист відбудеться *28 березня 2018 р. о 11⁰⁰ годині* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 38.053.03 у Чорноморському національному університеті ім. Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, ауд. 5-107.

З дисертацією можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету ім. Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

Автореферат розісланий *27 лютого 2018 р.*

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради,
д. держ. упр., проф.

Л.В. Антонова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогодні національна економіка України переживає складний період системних змін, який супроводжується жорстокою економічною депресією та збільшенням негативних тенденцій у всіх сферах життєдіяльності. В існуючих соціально-економічних умовах досить складно досягти відповідного рівня ефективності виробництва, отримати максимальний прибуток, змагатися за лідерство на світових ринках.

Головним драйвером економіки країни може стати активізація інноваційної діяльності, яка створює необхідні передумови для підвищення рівня конкурентоспроможності окремих організаційно-правових структур, виробництва в цілому, позитивно позначається на темпах зростання національної та регіональних соціально-економічних систем. Водночас високі темпи інноваційного розвитку можуть бути забезпечені лише за участі держави, завдання якої полягає у формуванні комплексу податкових, фінансових та економічних умов, що дають змогу повною мірою використовувати потенціал суб'єктів інноваційної системи як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі та сприяють переміщенню ресурсів у сфери більш високої продуктивності, де сконцентровані адаптивні і креативні економічні суб'єкти, діяльність яких базується на розробці, впровадженні та ефективному застосуванні новітніх технологій.

Проблема розробки теоретичних, методологічних засад і практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності вже тривалий час не втрачає важливого значення для держави і є актуальною на сучасному етапі розвитку.

Значну увагу дослідженню теоретичних і практичних аспектів проблем державного регулювання різних сфер суспільного розвитку приділено в працях вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: В. Авер'янов, І. Алексєєв, Д. Аржанцев, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, А. Батрутдинов, А. Васильєв, Б. Гаєвський, А. Гальчинський, Д. Гелбрейт, А. Гранберг, І. Грицяк, С. Дубенко, В. Ємельянов, А. Кляйнкнехт, В. Князєв, І. Надольний, Н. Нижник, М. Мельник, Г. Менш, Д. Рікардо, А. Семенченко, В. Токовенко, В. Фатхутдинов, В. Цветков.

Вагомий внесок у розвиток державного управління як науки, зокрема у розробку питання щодо забезпечення регіональних аспектів трансформаційних змін в економіці, зробили сучасні вітчизняні дослідники, такі як О. Амоша, З. Варналій, В. Дубницький, В. Керецман, М. Коваленко, Р. Ларіна, Н. Некрасов, В. Пілюшенко, І. Шкрабак та інші.

Грунтовне дослідження різних аспектів державного регулювання інноваційної діяльності здійснили у своїх працях Б. Адамов, А. Антонов, Л. Антонюк, О. Амоша, Л. Безчасний, Н. Бондарчук, В. Василенко, А. Гальчинський, М. Гаман, В. Геєць, Б. Данилишин, О. Дацій, І. Дегтярєва, О. Ємельянова, О. Кіктенко, А. Кінах, М. Корецький, М. Крупка, Н. Левченко,

В. Мартиненко, Д. Плеханов, В. Семіноженко, Л. Федулова, О. Федорчак, Х. Хачатурян, М. Чумаченько, І. Шкрабак та інші.

Методологічні аспекти регуляторного впливу держави на економічний розвиток та пошук дієвих механізмів державного регулювання економічного зростання на інноваційній основі входили до кола наукових інтересів таких зарубіжних вчених, як І. Афонін, Ю. Бакланова, І. Балабанов, Л. Барютин, С. Валдайцев, С. Вінтер, Т. Давила, П. Завлін, М. Кастельс, С. Кляйн, С. Мальцева, Л. Мінделі, Р. Нельсон, Н. Розенберг, Е. Тоффлер, К. Фрімен, Й. Шумпетер, Р. Шелтон, Марк Дж. Епштейн та інші.

Враховуючи вагомий науковий внесок, зроблений вченими у цій сфері, слід зазначити, що недостатньо розробленими залишаються питання стратегічного управління інноваційною діяльністю на регіональному рівні; потребують доопрацювання базові положення формування механізмів державного регулювання розвитку інтеграційних багатofункціональних технологічних платформ; на уточнення та доопрацювання очікують принципи положення державного регулювання інноваційної діяльності, що спрямовані на інституційну модернізацію та повномасштабне використання наявних та потенційних можливостей інноваційного розвитку.

Отже, необхідність теоретичного та практичного вирішення зазначених питань зумовила вибір теми, актуальність і цільову спрямованість дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до теми науково-дослідної роботи Чорноморського національного університету імені Петра Могили «Організація державного управління в умовах становлення та розвитку політичної системи України: політико-правові, історичні та регіональні аспекти» (державний реєстраційний номер 0109U000451), у рамках якої автором запропоновано комплекс пропозицій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, а також системно представлені складові інноваційного потенціалу регіонів України в контексті соціально-економічних реалій.

Мета й завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *завдання*:

- узагальнити теоретичні засади державного регулювання інноваційної діяльності та уточнити категорійно-понятійний апарат дослідження;

- визначити особливості державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні;

- дослідити зарубіжний досвід становлення і розвитку державного регулювання інноваційної діяльності;

- розкрити державно-управлінський аспект аналізу інноваційного потенціалу регіонів України та обґрунтувати концептуальні підходи до

формування інструментарію механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні;

- систематизувати методологічні положення раціоналізації державної підтримки інноваційної діяльності на регіональному рівні;

- запропонувати стратегічний підхід до вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні;

- внести науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-комунікаційного та організаційно-функціонального механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Об'єктом дослідження є процес державного регулювання інноваційної діяльності.

Предмет дослідження – пріоритетні напрями, засоби та перспективи вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є фундаментальні положення економічної теорії та теорії державного управління, інших гуманітарних та соціальних наук, а також наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань теоретико-методологічного забезпечення функціонування механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Методологічним підґрунтям проведення дослідження виступили методи, принципи та засоби наукового пізнання, застосування яких дало змогу забезпечити достовірність результатів роботи. Їх різноманітність і вибір зумовлені специфічними особливостями об'єкта дослідження.

У роботі застосовано системний підхід, відповідно до якого всі процеси і явища державного регулювання інноваційної діяльності аналізувались у взаємозалежності. Завдяки використанню даного підходу встановлена залежність розвитку інноваційної діяльності від економічних трансформацій та глобалізаційних процесів у світовій економічній системі.

Задля досягнення мети дослідження та вирішення визначених завдань у дисертації використано такі методи: *історичний* – у ході дослідження еволюції підходів до державного регулювання інноваційної діяльності у хронологічній послідовності з метою виявлення закономірностей і суперечностей виникнення, формування та розвитку його складових; *монографічний* – під час вивчення світового досвіду державного регулювання інноваційної діяльності в різних країнах; *абстрактно-логічний* – для встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків та пропозицій; *економіко-статистичний* – для аналізу сучасного стану та тенденцій розвитку інноваційного потенціалу регіонів України; *методи аналізу і синтезу, розрахунково-конструктивний* – при оцінюванні ефективності механізмів державної підтримки інноваційної діяльності та для обґрунтування напрямів удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності; *порівняльного аналізу* – при поглибленому вивченні запропонованих провідними вітчизняними та зарубіжними вченими

методологічних підходів, концепцій, розробок і пропозицій, присвячених особливостям державного регулювання інноваційної діяльності.

Науково-теоретичним підґрунтям дисертації є загальнотеоретичні праці, в яких висвітлені фундаментальні положення теорії державного управління. Нормативною базою роботи є Конституція України, законодавчі акти Верховної Ради України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, які здійснюють державне регулювання розвитку інноваційної діяльності. Емпіричну базу дослідження становлять матеріали Державної служби статистики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та інших міністерств і відомств України, монографії та статті вітчизняних і зарубіжних авторів, результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів визначається особистим внеском автора у вирішення актуального наукового завдання в галузі державного управління, що полягає в теоретичному обґрунтуванні положень щодо вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. Найсуттєвіші результати дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

уперше:

- розроблено і науково обґрунтовано методологічні положення концептуальної моделі адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, цільова і стимулювальна складова якого спрямовані на ефективне впровадження інноваційних технологій у державно-управлінський процес, включає комплекс організаційно-економічних форм, методів і прийомів, орієнтованих на ефективне застосування збалансованої матричної структури управління, спрямованої на забезпечення гнучкості й адаптивності державно-управлінських процесів до змін зовнішнього середовища; на інтеграцію процесного, системного та проектного підходів у практику державного управління ;

удосконалено:

- організаційно-функціональний механізм державного регулювання інноваційної діяльності, що передбачає застосування інтеграційно-комунікаційного інструментарію розвитку багатофункціональних технологічних платформ шляхом формування відповідного законодавчого та фінансового забезпечення, що дає змогу підвищити результативність комплексу правових, організаційних, наукових заходів; поєднання економічних, технологічних, соціальних та екологічних інтересів на загальнодержавному і регіональному рівнях; максимально ефективного використання потенціалу регіональних економічних систем в інтересах суспільства;

- концептуальні підходи до формування інструментарію державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, що передбачають запровадження рамкового принципу поділу компетенцій при формуванні елементного наповнення структурної матриці механізмів

регіональної інноваційної політики, впровадження якої забезпечує цілісну фінансову, законодавчу, організаційну та інформаційну підтримку інноваційного розвитку регіонів України

- методичні положення раціоналізації державної підтримки розвитку інноваційної інфраструктури, що спрямовані на формування якісного інституційного середовища шляхом забезпечення функціонування узгодженої архітектоніки профільних інституцій, упровадження адаптованих до вітчизняних реалій алгоритмів взаємодії агентів, консолідації інтересів учасників економічних відносин, мінімізації ризиків, створення сприятливого середовища, цільової орієнтації на розв'язання стратегічних завдань, своєчасної та адекватної реакції на зміни в зовнішньому середовищі, формування ресурсного забезпечення прийнятих рішень, врахування особливостей територіального розвитку, проведення безперервного моніторингу інноваційного процесу;

дістали подальшого розвитку:

- понятійний апарат науки державного управління шляхом визначення державного регулювання інноваційної діяльності як системи заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які визначають організаційні, економічні та юридичні умови здійснення інноваційної діяльності та спрямовані на: забезпечення інноваційної безпеки; підтримку функціонування і розвитку ринкової інноваційної інфраструктури; визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального та місцевого рівнів; формування й реалізацію державних, галузевих, регіональних та місцевих програм; формування джерел фінансового забезпечення інноваційних проектів; упровадження фіскальних стимулів; налагодження взаємодії підприємств з науковими установами; підвищення рівня комерціалізації результатів наукових досліджень; зменшення інноваційних ризиків підприємств;

- систематизація передумов забезпечення ефективності державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, які передбачають: спрямування та локалізацію зусиль профільних органів державної влади на сталий розвиток на інноваційній основі; пошук оптимального розподілу функцій державного регулювання інноваційної діяльності між профільними структурами державного та регіонального рівнях; наукове обґрунтування цільових функціоналів розвитку регіональних інноваційних систем; формалізацію об'єктивних модельних управлінських рішень у контексті спрямування траєкторії інноваційного розвитку регіону до якісно нового стану;

- положення стратегічного підходу до вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, що передбачає впровадження комплексних регіональних стратегій розвитку інноваційної діяльності, спрямованих на: стимулювання ринкової інтеграції між функціонуючими інституціями інноваційної інфраструктури; конструктивну взаємодію учасників інноваційного процесу; своєчасне виявлення критичних зон діяльності; спрощення процесу формалізації

результатів інноваційної діяльності; формування стартових умов інноваційного розвитку; організацію ефективної підготовки висококваліфікованих кадрів з інноваційним форматом мислення; застосування прогресивних підходів до мотивації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в сукупності вони створюють теоретичну і методологічну основу для практичного формування механізмів державного регулювання розвитку інноваційної діяльності. Основні ідеї та висновки дослідження доведено до рівня конкретних положень, методик та рекомендацій. Вони можуть бути використані у практичній діяльності органами державного управління, органами місцевого самоврядування, підприємствами.

Практичне значення одержаних результатів забезпечується їх використанням у діяльності Департаменту агропромислового розвитку [Київської обласної державної адміністрації](#) при проведенні моніторингу стану реалізації інвестиційних програм (проектів) розвитку, що стимулюють розбудову інноваційної інфраструктури регіону (довідка про впровадження № 007911/11/88-11 від 16.08.2017 р.); у діяльності Управління інвестиційного розвитку та іміджевих проектів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради при розробці Міської програми інвестиційної діяльності та іміджевих проектів на 2017-2020 рр. (довідка про впровадження № 5/3 від 27.01.2017 р.); у діяльності Департаменту економічного розвитку Дніпропетровської обласної державної адміністрації при розробці Програми розвитку малого та середнього підприємництва у Дніпропетровській області на 2017-2018 рр. у частині визначенні комплексу заходів, спрямованих на консолідування зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування, суб'єктів малого та середнього підприємництва, об'єднань і спілок підприємців (довідка про впровадження № 981/11/19-16 від 24.05.2017 р.).

Науково-практична реалізація отриманих автором результатів відбувалася під час реалізації таких проектів: «Інноваційний університет та лідерство, фаза 2: забезпечення якості та інтернаціоналізація», що ініційований та проведений факультетом Artes Liberales Варшавського університету, Спілкою ректорів вищих навчальних закладів України, Міжнародним фондом досліджень освітньої політики (жовтень 2015 р. – травень 2016 р.) (Диплом №4200/V/2016 від 20.05.2016 р.); ЄС TEMPUS EANET «Розвиток асоціацій випускників-підприємців» (2014-2017 рр.) (Грантова угода 544521-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-SMHES).

Теоретичні положення та матеріали дослідження використано в навчальному процесі Чорноморського національного університету ім. Петра Могили при викладанні таких дисциплін: “Державне регулювання економіки”, “Керівник в державному управлінні”, “Державна служба” (довідка про впровадження № 08/03-89 від 18.05.2017 р.); у навчальному процесі Університету економіки та права «КРОК» при викладанні таких дисциплін: «Стратегічне управління інноваційним розвитком», «Державне

регулювання інноваційної діяльності», «Економічна безпека інноваційного підприємства» (довідка про впровадження № 331/1-65 від 06.09.2017 р.).

Особистий внесок здобувача. Наукові положення, розробки і впровадження дисертаційної роботи є результатом самостійно проведених досліджень автора. У дисертації не використовувались положення, що належать співавторам, разом з якими були підготовлені окремі наукові публікації.

Апробація результатів. Основні положення й результати дисертації доповідались та обговорювались на науково-практичних конференціях, конгресах і семінарах, зокрема: «Виклики та потреби бізнесу XXI століття» (м. Київ, 2011 р.), «Національна і міжнародна безпека в сучасних трансформаційних процесах» (м. Київ, 2011 р.), «Виклики та потреби бізнесу XXI століття» (м. Київ, 2012 р.), «International Conference on Academic Recognition in the framework of Fifth International Staff Exchange Week» (Литва, м. Вильнюс, 2014 р.), «Актуальні проблеми сучасної наукової думки» (м. Київ, 2014 р.), «Соціально-економічні підсумки 2014 р.: реалії та перспективи» (м. Львів, 2014 р.), «Ольвійський форум – 2016: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (м. Миколаїв, 2016 р.), «Simpozionul stiintific altinerilor cercetatori, Academia de studii economice din Moldova» (Молдова, м. Кишинев, 2016 р.), Міністерський воркшоп в Грузинському технічному університеті «Post-Crisis Global Economy: Restoration of Equilibrium», (Грузія, м. Тбілісі, 2017 р.), Міністерський воркшоп в Університеті прикладних наук Амстердаму HvA «Problems of the formation and development of innovation infrastructure: the European vector - new challenges and opportunities» (Нідерланди, м. Амстердам, 2017 р.).

Публікації. Основні наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційної роботи викладені у 13 наукових працях, з яких 5 – статті у наукових фахових виданнях з державного управління, в тому числі 1 – у закордонному виданні за напрямом дослідження, 1- інші видання , 7 – тези доповідей.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обсяг основного тексту дисертації – 199 сторінок. Робота містить 11 таблиць, 27 рисунків, 15 додатків. Список використаних джерел складається із 287 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** розкрито сутність і стан розробленості питання; обґрунтовано актуальність обраної теми; визначено мету й завдання дослідження, його наукову новизну, встановлено практичну цінність одержаних результатів; наведено дані щодо апробації цих результатів та їх опублікування.

- У **першому розділі** – «Теоретичні засади державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні» –

узагальнено теоретичні засади державного регулювання інноваційної діяльності та уточнено категорійно-понятійний апарат дослідження; визначено особливості державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; досліджено зарубіжний досвід становлення і розвитку державного регулювання інноваційної діяльності.

Постійна необхідність оновлення та динамічного запобігання технологічному відставанню, удосконалення технологій виготовлення продукції, поєднання інвестицій з інноваціями, перебудови методів організації й управління, впровадження нового управлінського мислення на всіх рівнях менеджменту потребує узгодженого механізму управління і регулювання цими процесами, а особливо з боку держави.

У ході розгляду об'єкта державного регулювання інноваційної діяльності констатовано, що метою державного регулювання в цьому контексті є досягнення позитивних зрушень із використанням усіх переваг ринкового механізму господарювання, мобілізація можливостей виробничого та науково-технічного потенціалів, встановлення відповідності розвитку інноваційної діяльності вимогам концепції сталого розвитку та потребам посилити інноваційну спрямованість структурно-динамічних зрушень.

У роботі термін «державне регулювання інноваційної діяльності» визначено як систему заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які визначають організаційні, економічні та юридичні умови здійснення інноваційної діяльності та спрямовані на забезпечення інноваційної безпеки; підтримку функціонування і розвитку ринкової інноваційної інфраструктури; визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального та місцевого рівнів; формування й реалізацію державних, галузевих, регіональних та місцевих програм; формування джерел фінансового забезпечення інноваційних проектів; упровадження фіскальних стимулів; налагодження взаємодії підприємств з науковими установами; підвищення рівня комерціалізації результатів наукових досліджень; зменшення інноваційних ризиків підприємств.

За результатами дослідження регіональної складової предмета дисертаційної роботи, констатовано, що об'єктивними передумовами визначення особливостей державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні в контексті вдосконалення інноваційної політики держави виступають структурна неоднорідність просторового розвитку країни в природно-географічному, ресурсному, економічному, соціальному, етнічному й політичному аспектах.

З метою забезпечення системності викладу матеріалів дослідження доведено, що реалізації регіональної інноваційної політики повинне передувати обґрунтування складу дієвих засобів державного регулювання, спрямованих на: зміцнення виробничо-господарських відносин; запобігання процесам нагромадження регіональних проблем; здійснення коригувального впливу на траєкторію розвитку регіональної економічної системи; формування продуктивних відносин між органами державної влади всіх

рівнів; ефективне державне втручання у розвиток окремих територіальних економічних систем задля подолання суттєвих регіональних відмінностей в умовах життєдіяльності та промислового виробництва; реалізацію власної політики регіонів, що являє собою конгломерат у складі інструментарію, який дає змогу провадити дієву соціальну, економічну, промислову та демографічну політику задля ініціювання процесів загальноекономічного прискорення в державі.

Регіональна інноваційна політика як цільовий функціонал здатна скоригувати, спрямовувати та локалізувати зусилля профільних органів державної влади на сталий розвиток нашої держави на інноваційній основі. Запропоновано до основних напрямів віднести:

1) пошук оптимального співвідношення, розумного розподілу функцій державного регулювання інноваційної діяльності між профільними структурами державного та регіонального рівнях;

2) добір науково обґрунтованих цільових функціоналів задля забезпечення стійкості та надійності функціонування регіональної інноваційної системи;

3) формалізація об'єктивних модельних управлінських рішень у контексті спрямування траєкторії інноваційного розвитку регіону до якісно нового стану в умовах нестабільного економічного середовища в державі;

4) формування відповідного законодавчого та фінансового забезпечення, що дає змогу забезпечити результативність комплексу правових, організаційних, наукових та інших заходів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіонів на основі поєднання економічних, технологічних, соціальних та екологічних інтересів на загальнодержавному і регіональному рівнях при максимально ефективному використанні потенціалу регіональних економічних систем в інтересах суспільства.

У другому розділі – «Оцінка механізмів державного регулювання інноваційної діяльності» – розкрито державно-управлінський аспект аналізу інноваційного потенціалу регіонів України; обґрунтовано концептуальні підходи до формування інструментарію механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; систематизовано методичні положення раціоналізації державної підтримки інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Регіональними пріоритетами, що визначають особливості стратегічного державного управління інноваційною діяльністю, виступають розширене відтворення інтелектуальних ресурсів регіонів, розвиток регіональної інноваційної інфраструктури та формування сприятливого середовища для інноваційної діяльності. Перш за все, це здійснюється за допомогою інтегральної взаємодії структурно-функціональних складових регуляторного впливу держави на інноваційну діяльність, де важливою складовою є відповідне кадрове забезпечення, розвинена вузівська і наукова сфера в регіоні, економічне і раціональне використання місцевих ресурсів, широке застосування маловідходних і безвідходних, енерго- і ресурсозберезувальних технологій, а також форм організації виробництва з

високою кінцевою результативністю, екологічною чистотою, збереженням і своєчасним відтворенням природних ресурсів.

На основі аналізу стану інноваційної активності підприємств за 2011-2016 рр. виявлено, що кількість підприємств, які займаються інноваційною діяльністю, зростає, однак інноваційність продукції, яку вони виробляють, залишається на низькому рівні. Така ситуація виникла через системні проблеми, які існують у більшості регіонів України. Так, фінансування інноваційної діяльності здійснюється переважно за власний рахунок (табл. 1); констатовано відсутність підтримки (фінансової, інформаційної) підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, як на державному, так і на регіональному рівнях; не налагоджено співпрацю вітчизняних підприємств з іноземними партнерами для реалізації спільних інноваційних проектів у регіоні; спостерігається явний дефіцит вільних фінансових ресурсів як у стратегічних інвесторів-резидентів, так і у нерезидентів.

Табл. 1

Загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності за джерелами, **млн грн**

Роки	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
		Власних	Державного бюджету	Іноземних інвесторів	Інші джерела
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2014	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	159,4
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1

Констатовано, що сучасна економічна ситуація в регіонах України характеризується відсутністю розроблених та затверджених концептуальних основ регіональної інноваційної політики; малоефективним використанням наявного науково-технічного потенціалу; невизначеністю умов фінансування нововведень за рахунок місцевих бюджетів; нерозвиненістю регіональної інноваційної інфраструктури, відсутністю ефективних механізмів стимулювання інноваційної діяльності та підтримки інноваційного підприємництва; несистемністю законотворчого процесу.

Обґрунтовано доцільність запровадження рамкового принципу поділу компетенцій між державним і регіональним рівнями управління, що детермінує стратегічні напрями, методи та механізми державного регулювання інноваційної діяльності та дає змогу ефективно застосовувати на практиці інструментарій структурної матриці механізмів регіональної інноваційної політики, яка передбачає розроблення та реалізацію фінансово-економічного, організаційно-функціонального, адміністративно-комунікаційного та соціально-комунікативного механізмів регіональної інноваційної політики (рис. 1).

Інструменти реалізації			
Прямі	Непрямі	Прямі	Непрямі
<ul style="list-style-type: none"> • бюджетне субсидування (державні замовлення); • кредитування; • залучення іноземних інвестицій; • корпоративне та венчурне фінансування 	<ul style="list-style-type: none"> • надання пільг і преференцій; • перспективне планування; • страхування ризиків; • капіталізація підприємств; • лібералізація економічних відносин 	<ul style="list-style-type: none"> • формування регіональних науково-технічних програм; • пайова участь; • патентування; • сертифікація; 	<ul style="list-style-type: none"> • формування сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату; • удосконалення законодавчої бази; • стандартизація; • надання гарантії інвестицій; • приватизація; • розмежування відносин власності
Фінансово-економічний механізм		Адміністративно-комунікативний механізм	
Організаційно-функціональні механізм		Соціально-інформаційний механізм	
<ul style="list-style-type: none"> • створення технопарків (трансфер-центрів, інноваційних інкубаторів); • організація виставок, сприяння просуванню інноваційних продуктів на зовнішні ринки; • проведення кластерної політики 	<ul style="list-style-type: none"> • інноваційний маркетинг; • створення інформаційних баз даних; • формування телекомунікаційних мереж; • міжнародне та міжрегіональне науково-технічне співробітництво 	<ul style="list-style-type: none"> • підготовка кадрів для інноваційної діяльності; • присвоєння ступенів і звань; • формування високого іміджу вчених і новаторів; • упровадження системи соціальних гарантій для дослідників 	<ul style="list-style-type: none"> • перехід до креативної освіти; • формування інноваційної культури в суспільстві та державі, екологічний імператив • застосування системи грантів, премій, стипендій
Прямі	Непрямі	Прямі	Непрямі
Інструменти реалізації			

Рис. 1. Структурна матриця складових елементів механізмів регіональної інноваційної політики

Констатовано, що регіональна інноваційна система як цілісна фінансова, законодавча, організаційна структура підтримки інноваційного розвитку всередині регіонів в Україні поки не створена. Функціонування існуючої національної інноваційної системи супроводжується високими трансакційними витратами, пов'язаними з недостатньо раціональним використанням державних фінансових ресурсів, відсутністю адекватного розуміння та практичної імплементації ієрархічної співвідпорядкованості профільних інститутів та інституційної структури вітчизняної економіки.

Доведено необхідність проведення інституційної модернізації регуляторів інноваційної діяльності з метою забезпечення єдності домінантних положень державної інноваційної політики, зміцнення системної стабільності та підвищення ефективності її реалізації, підтримання довіри, сприяння конкуренції, захисту інтересів інвесторів і споживачів, раціонального використання зростаючого потенціалу ринку вітчизняних інновацій, забезпечення адаптованих до вітчизняних реалій алгоритмів взаємодії агентів, консолідації інтересів учасників економічних відносин.

У третьому розділі – «Вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні» – запропоновано стратегічний підхід до вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-комунікаційного та організаційно-функціонального механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Доведено, що з метою підвищення інноваційного потенціалу регіону створення спеціалізованих установ та стимулювання ринкової інтеграції між функціонуючими інституціями інноваційної інфраструктури сприяє пошуку шляхів удосконалення всіх етапів інноваційного процесу; своєчасному виявленню найбільш критичних зон діяльності, допомагає адекватно спроектувати напрями розвитку; спрощує потребу комунікації та полегшує процес формалізації результатів інноваційної діяльності.

Доведено доцільність упровадження інструментарію соціально-інформативного механізму державного регулювання інноваційної діяльності, спрямованого на комплексний розвиток параметрів кадрового потенціалу інноваційної сфери (підготовка висококваліфікованих кадрів з інноваційним форматом мислення); консолідацію зусиль суб'єктів інноваційної інфраструктури; формування стартових умов інноваційного розвитку; застосування прогресивних підходів до мотивації.

У роботі наведено комплекс пропозицій щодо модернізації адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, цільова і стимулювальна складові якого спрямовані на ефективне впровадження інноваційних технологій у державно-управлінський процес.

Доведено, що в основу формування адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні доцільно покласти методологію проектування розвитку

інноваційної діяльності, яка дає змогу найбільш прогресивним шляхом в умовах обмеженості ресурсів сформувати продуктивні компоненти організаційного та економічного забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності. Методологія проектування розвитку інноваційної діяльності є її інтегруючим елементом і характеризує державно-управлінську діяльність як мережу бізнес-процесів, управління якими проводиться за методикою PDCA (планування – виконання – перевірка – коригування).

Розроблено і науково обґрунтовано методологічні положення концептуальної моделі адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, яка дає можливість моделювати модернізаційні процеси та включає підготовчі блоки (кон'юнктурно-ринковий, кадровий), блоки організаційно-керуючої дії (фінансово-економічний, організаційно-сервісний, ресурсно-забезпечувальний) і блок самовдосконалення. Запропонована модель включає комплекс методів і прийомів, орієнтованих на ефективне застосування збалансованої матричної структури управління з дотриманням принципів гнучкості, адаптивності, інтеграційності, системності, узгодженості, прозорості та об'єктивності.

Проведені нами дослідження показують, що формування адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні доцільно здійснювати поетапно шляхом розробки його основних структурних елементів: оптимальної організаційної структури органів державної влади, що враховує взаємозв'язок процесів упровадження державно-управлінських інновацій; організаційної моделі впровадження державно-управлінських інновацій, яка визначає критерії ініціювання та результативності, управлінської дії, механізми взаємозв'язку, зміст і результати державно-управлінських процесів; системи документації, що дає змогу регламентувати впровадження державно-управлінських інновацій, підвищувати узгодженість і надавати об'єктивні докази одержуваних результатів.

Доведено, що перспективи регіональної інноваційної політики безпосередньо пов'язані із заснуванням багатофункціональних інституційних структур, що забезпечують взаємодію функціонально взаємопов'язаних суб'єктів для забезпечення активних комунікацій і співпраці. Найбільш дієвим інструментом підвищення інноваційної активності суб'єктів регіональної інноваційної системи є стимулювання та державна підтримка функціонування інтегрованих багатофункціональних технологічних платформ, де провідну роль відіграють регіональні органи державного управління як модератори тристороннього партнерства науки, бізнесу і держави в рамках регіональної соціально-економічної системи.

Визначено, що організаційна структура регіональної інтегрованої багатофункціональної технологічної платформи повинна конструюватися з урахуванням соціальної, культурної, економічної і політичної специфіки конкретного регіону і виступати інтеграційно-комунікаційним інструментом,

що спрямований на активізацію зусиль зі створення перспективних комерційних технологій, нових продуктів (послуг), на залучення додаткових ресурсів для проведення досліджень та розробок на основі участі всіх зацікавлених сторін (бізнесу, науки, держави, громадянського суспільства), вдосконалення нормативно-правової бази в галузі науково-технологічного, інноваційного розвитку; створення сприятливих умов для стабілізації виробництва за рахунок посилення спеціалізації та підвищення інноваційної сприйнятливості підприємств, які входять в організаційну платформу мережі; стимулювати «проривний» розвиток техніки й технології виробництва і подальший вихід на нові «ринкові ніші».

Запропонована модель організаційної структури регіональної інтегрованої багатофункціональної технологічної платформи надає учасникам такі вигоди: для науково-освітніх організацій, підприємств некомерційних організацій - доступ до нової інформації, нові контакти і можливість партнерства, новий досвід, перерозподіл ризику, адаптація кращих практик; для державних структур - можливість удосконалення інноваційної політики за рахунок отримання пропозицій та ініціатив «знизу», отримання детальної інформації про стан бізнесу в наукоємних галузях, зміцнення довіри до влади.

Визначено такі основні функції регіональної інтегрованої багатофункціональної технологічної платформи, як: прогнозування на основі технологічного форсайту; стратегічного планування; міждисциплінарної інтеграції, що спрямована на об'єднання дослідників, які працюють у різних сферах NBIC-конвергенції, в спільних проектах фундаментального і прикладного характеру; соціальної інтеграції; медіаційна, що орієнтована на забезпечення співпраці і продуктивної колаборації науково-освітніх організацій і виробничих підприємств; інфраструктурна; кластеризації; інформаційно-комунікаційна та експозиційно-демонстраційна.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено обґрунтування теоретико-методологічних положень та практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. На підставі отриманих результатів дослідження сформульовані такі висновки.

1. Узагальнено теоретичні засади державного регулювання інноваційної діяльності та уточнено категорійно-понятійний апарат дослідження. Запропоновано державне регулювання інноваційної діяльності розглядати як систему заходів законодавчого, виконавчого та контролюючого характеру, які визначають організаційні, економічні та юридичні умови здійснення інноваційної діяльності та спрямовані на системне формування національної інноваційної системи.

2. На основі представлення системного бачення регіональної складової предмета дослідження визначено особливості державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. Доведено, що об'єктивними

передумовами забезпечення ефективності державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні є спрямування та локалізація зусиль профільних органів державної влади на забезпеченні результативності правових, організаційних, наукових та інших заходів, спрямованих на максимально ефективне використання потенціалу регіональних систем у контексті спрямування траєкторії інноваційного розвитку регіону до якісно нового стану.

3. За результатами дослідження зарубіжного досвіду становлення і розвитку державного регулювання інноваційної діяльності, констатовано такі тенденції: посилення ролі інновацій як чинника економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни; збільшення обсягів державного інвестування у фундаментальні дослідження та створення інноваційної інфраструктури; збільшення питомої ваги недержавних джерел у фінансуванні інноваційної діяльності; домінування непрямих методів регулювання; поява в інноваційній сфері професійних інвесторів, спеціалізованих фондів, експертів з вибору інноваційних проектів; активізація взаємодії між інституціональними структурами, неформальними інвесторами, розробниками інновацій, науковими установами та інженерами; наукова обґрунтованість орієнтирів інноваційної діяльності та напрямів трансформації інноваційної сфери з метою зниження ризику та невизначеності; забезпечення паритету зусиль держави та бізнесу, стимулювання взаємодії приватних компаній, органів влади та державних установ.

4. Розкрито державно-управлінський аспект аналізу інноваційного потенціалу регіонів України. Констатовано критично низький рівень оновлення технологій та зношеність основних виробничих фондів, швидке моральне старіння інтелектуальних ресурсів у галузі промисловості, відсутність саморегулювання нововведень. Виявлено системні проблеми розвитку інноваційного потенціалу регіонів України, а саме: дефіцит фінансування інноваційної діяльності, воно здійснюється переважно за власний рахунок суб'єктів господарювання; констатовано відсутність фінансової та інформаційної підтримки підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, як на державному, так і на регіональному рівнях; низький рівень консолідації зусиль громади, влади, бізнесу, науки та освіти; не налагоджено співпрацю вітчизняних підприємств з іноземними партнерами для реалізації спільних інноваційних проектів.

5. Систематизовано методологічні підходи до раціоналізації державної підтримки інноваційної діяльності. Комплексно представлено принципові положення вдосконалення державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, що спрямовані на інституційну модернізацію. Доведено, що формування якісного інституційного середовища, спрямованого на розвиток інноваційної діяльності, передбачає формування узгодженої структури інститутів; забезпечення адаптованих до вітчизняних реалій алгоритмів взаємодії агентів; консолідацію інтересів учасників економічних відносин.

6. Запропоновано стратегічний підхід до вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. Обґрунтовано необхідність реалізації комплексних регіональних стратегій розвитку інноваційної діяльності, де основними напрямками розвитку є стимулювання ринкової інтеграції між функціонуючими інституціями інноваційної інфраструктури та спрямування їх до конструктивної взаємодії. Доведено доцільність упровадження інструментарію соціально-інформативного механізму державного регулювання інноваційної діяльності, спрямованого на комплексний розвиток параметрів кадрового потенціалу інноваційної сфери, на формування стартових умов інноваційного розвитку, на застосування прогресивних підходів до мотивації.

7. Внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-комунікаційного та організаційно-функціонального механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. Розроблено і науково обґрунтовано методологічні положення концептуальної моделі адміністративно-комунікаційного механізму державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні, цільова і стимулювальна складові якого спрямовані на ефективне впровадження інноваційних технологій у державно-управлінський процес та включає комплекс організаційно-економічних форм, методів і прийомів, орієнтованих на ефективне застосування збалансованої матричної структури управління з дотриманням принципів гнучкості, адаптивності, інтеграційності, системності, узгодженості, прозорості та об'єктивності.

Наведено комплекс пропозиції щодо вдосконалення організаційно-функціонального механізму державного регулювання інноваційної діяльності, що передбачає стимулювання та державну підтримку багатофункціональних інституційних структур, які забезпечують взаємодію функціонально взаємопов'язаних суб'єктів та підвищують інноваційну сприйнятливість суб'єктів, які входять до мережевої організаційної платформи.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях з державного управління

1. Лотарев А.Г. Формування інституційної системи державної підтримки інноваційної діяльності регіону [Електронний ресурс] /А.Г. Лотарев// Державне будівництво. – 2014.– № 2. – Режим доступу до журналу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2014-2/doc/2/08.pdf>.

2. Лотарев А.Г. Концептуальні підходи до формування регіональної інноваційної діяльності / А.Г. Лотарев// Інвестиції: практика та досвід.– 2015.– № 16.– С. 142-145.

3. Лотарев А.Г. Рівень розвитку та можливості інноваційного потенціалу регіону / А.Г. Лотарев// Актуальні проблеми державного

управління: зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. – № 2 (49). – С. 212-218.

4. Лотарев А.Г. Організаційно-економічний механізм управління інноваційною діяльністю / А.Г. Лотарев // Вісник національного університету цивільного захисту України. – 2017.– № 1 (6). – С. 155-164.

Наукові статті в зарубіжних виданнях

5. Andrii Lotariiev, Strategy of Development of Innovation Activities in the Region / Andrii Lotariiev // Public Policy and Economic Development : scientific and production journal. – Issue 9(13). – Mykolayiv : Publisher Yemelyanova T.V., 2016. – P. 182-192.

Інші видання

6. Лотарев А.Г. Економічна безпека суб'єктів інноваційного підприємства: зовнішні чинники впливу / А.Г. Лотарев // Зовнішня торгівля. Економічна безпека : збірник наукових праць. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2011. – № 5. – С. 83-91

Тези конференцій.

7. Лотарев А.Г. Особливості організації системи економічної безпеки суб'єктів інноваційного підприємництва в умовах податкової реформи / А.Г. Лотарев // Виклики та потреби бізнесу ХХІ століття : матер. II міжнар. наук.-практ. конф., 24 березня 2011 р.– К., 2011.– С. 41-43.

8. Лотарев А.Г. Деякі аспекти функціонування системи економічної безпеки суб'єктів інноваційного підприємництва / А.Г. Лотарев // Національна і міжнародна безпека в сучасних трансформаційних процесах : матер. наук.-практ. конф., 29 грудня 2011 р. –К., 2011. – С. 58-60.

9. Лотарев А.Г. Сучасні підходи до організації діяльності суб'єктів інноваційного підприємництва / А.Г. Лотарев // Виклики та потреби бізнесу ХХІ століття : матер. III міжнар. наук.-практ. конф., 29 листопада 2012 р. – К., 2012.– С. 71-73.

10. Lotariiev Andrii. Recognition of study periods and qualifications: Ukrainian experience and regulations / Andrii Lotariiev //International Conference on Academic Recognition in the framework of Fifth International Staff Exchange Week (June 16–20, 2014): Conference deliverables.– Vilnius (Lithuania), MRU, 2014. – s. 7-12.

11. Лотарев А.Г. Сущность инноваций и роль государства в социально-экономическом росте страны / А.Г. Лотарев // Актуальні проблеми сучасної наукової думки: наук.-практ. конф., 14 листопада 2014 р. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2014. – С. 45-46.

12. Лотарев А.Г. Региональная инновационная политика на современном этапе экономического развития страны / А.Г. Лотарев // Соціально-економічні підсумки 2014 р.: реалії та перспективи: міжнар. наук.-практ. конф. [у 3-х ч.], 26-27 грудня 2014 р.– Л. : ЛЕФ, 2014. – Ч. 2. – С. 23-25.

13. Лотарев А.Г. Інновації в публічному управлінні – запорука розбудови конкурентоспроможної держави / А.Г. Лотарев // Ольвійський форум – 2016: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному

просторі : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 9-11 червня 2016 р. – Миколаїв, 2016. – С. 187–189.

АНОТАЦІЯ

Лотарев А.Г. Удосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2018.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні. У дисертації узагальнено теоретичні засади державного регулювання інноваційної діяльності та уточнити категорійно-понятійний апарат дослідження; визначено особливості державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; досліджено зарубіжний досвід становлення і розвитку державного регулювання інноваційної діяльності; розкрито державно-управлінський аспект аналізу інноваційного потенціалу регіонів України; обґрунтовано концептуальні підходи до формування інструментарію механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; систематизовано методичні положення раціоналізації державної підтримки інноваційної діяльності на регіональному рівні; запропоновано стратегічний підхід до вдосконалення механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні; внесено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-комунікаційного та організаційно-функціонального механізмів державного регулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Ключові слова: державне регулювання, механізми державного регулювання, інноваційна діяльність, регіон, регіональна інноваційна політика.

АННОТАЦИЯ

Лотарев А.Г. Совершенствование механизмов государственного регулирования инновационной деятельности на региональном уровне. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата наук по государственному управлению по специальности 25.00.02 – механизмы государственного управления. – Черноморский национальный университет имени Петра Могилы. – Николаев, 2018.

Целью исследования является обоснование теоретических положений и разработка практических рекомендаций по совершенствованию государственного регулирования инновационной деятельности на региональном уровне. В диссертации: обобщены теоретические основы государственного регулирования инновационной деятельности; систематизирован и уточнен категориально-понятийный аппарат исследования; определены особенности государственного регулирования

инновационной деятельности на региональном уровне; исследован зарубежный опыт становления и развития государственного регулирования инновационной деятельности; раскрыто государственно-управленческий аспект анализа инновационного потенциала регионов Украины; обоснованы концептуальные подходы к формированию инструментария механизмов государственного регулирования инновационной деятельности на региональном уровне; систематизированы методические положения рационализации государственной поддержки инновационной деятельности на региональном уровне; предложено стратегический подход к совершенствованию механизмов государственного регулирования инновационной деятельности на региональном уровне; внесены научно обоснованные предложения по совершенствованию административно-коммуникационного и организационно-функционального механизмов государственного регулирования инновационной деятельности на региональном уровне.

Ключевые слова: государственное регулирование, механизмы государственного регулирования, инновационная деятельность, регион, региональная инновационная политика.

SUMMARY

Lotariev A.G. Improving the mechanisms of state regulation of innovation activities at the regional level. - Manuscript. – Manuscript.

Thesis for obtaining a scientific degree of Candidate of Public Administration in specialty 25.00.02 – Mechanisms of Public Administration. – Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolayiv, 2018.

The dissertation deals with the theoretical and methodological positions and practical recommendations for improving the state regulation of innovation activity at the regional level.

In the dissertation the theoretical bases of state regulation of innovation activity have been generalized. And also the main definitions of research have been specified.

The research has determined the peculiarities of state regulation of innovation activity at the regional level and the state-management of the regional innovative potential's analysis of Ukraine has been shown.

The author has noted that the technology upgrading is on the critical level, there are depreciation of the main productive assets and the rapid moral aging of the intellectual resources in the industry and the lack of self-regulation of innovations.

A great attention is paid to the problems of the development of the Ukrainian regions' innovative potential. Chief among them are: lack of financing of innovation activities, lack of financial and informational support, low level of consolidation of the community, authorities, business, science and education; the cooperation of state authorities with domestic and foreign partners for the implementation of joint innovation projects.

So the conceptual ways to the formation of the innovation activity's state regulation mechanisms at the regional level have been approved.

One of the ways of the problem's solving is the framework principle's installation. It divides the competences between state and regional levels of government. It defines strategic directions, methods and mechanisms of state regulation of innovation activity and allows to apply effectively in the practice of the structural matrix of the regional innovation policy's mechanisms.

Another problem is connected with the rationalization of state support of innovation activity. The principles of improving of the state regulation of innovation activity at the regional level, which are aimed at the institutional modernization, have been presented in a comprehensive way.

Thus, one of the main ways of the problem's solving must be a strategic management for improving the mechanisms of state regulation of innovation activity at the regional level.

Because of the state authorities are faced with the task of constructing and deploying integrated regional strategies for the development of innovation. The main areas of development are stimulation of market integration between the institutions of innovation infrastructure and direction them to constructive interaction.

The installation of the tools of social and communicative mechanism of state regulation of innovation activity has been proved. They are directed: on the complex development of personnel potential into the innovations, based on consolidation of the participants' efforts of innovative infrastructure; on the formation of the start conditions of the innovation development; for implementation of the effective training of highly skilled personnel with an innovative thinking; on the application of progressive methods to motivation.

The conceptual model of the administrative-communicative mechanism of the innovation activity's state regulation at the regional level has been made. It has targeting and stimulating elements which are directed on the effective implementation of the innovative technologies in the state management. And has a complex of organizational and economic forms, methods and ways, which are lead to the effective using of a balanced matrix management structure. Thus, this model is unique in that it should ensure the flexibility and adaptability of state management for the changes of the environment.

The ways of improvement of the organizational and functional mechanism of the innovation activity's regulation have been systematized. They are in stimulation and state support of multifunctional institutional structures that provide the interaction of functionally interrelated actors for active communication and cooperation in the innovations.

In the dissertation the model of the organizational structure of the regional integrated multifunctional technological platform has been proposed. It takes into account the social, cultural, economic and political specifics of some region and acts as an integration and communication tool for attraction of additional resources for creation of perspective commercial technologies and further access to new «market niches».

Key words: state regulation, mechanisms of state regulation, innovative activity, region, regional innovation policy.

Підписано до друку 23.02.2018 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура «Times New Roman». Друк-різографія.
Ум.-друк. арк. 0,9. Тираж 100 прим. Зам. № 2/2.
Видавець і виготовлювач: ФОП Смелянова Т. В.
54001, м. Миколаїв, пров. Суднобудівний, 7
Тел .: (0512) 47-74-48, e-mail: printex_nik@rambler.ru
Сертифікат суб'єкта видавничої справи МК № 24 від 25.05.2011 р.